

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ volja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto skupaj naprej . . . K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—30

za Nemčijo:
celo leto naprej K 24—
za Ameriko in vse druge države:
celo leto naprej K 25—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 33.

Izkušnja vsakega dne s svojo izredno modeljo in preslikavo.

Inzerati veljajo: petstopenjska polna vrsta za enkrat po 20 vin, za dvakrat po 18 vin, za trikrat ali večkrat po 16 vin. Parte in zahvati vrsta 25 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih inzeracijah po dogovoru.
Upravništvo naj se poslužuje naročnine, reklamacije, inzerat L t d, to je administrativne stvari.

Poznamo številka volja 10 vinarjev.

Na glavnem naročilu brez istodobne vnosne naročnine se ne oziira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 33.

„Slovenski Narod“ volja v Ljubljani

na dom dostavljen:
celo leto naprej K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravništvu prejemanj:

celo leto naprej K 25—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v priležju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 16. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglasi:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada skupina general-feldmaršala von Mackensena.

Umikanje sovražnika se je raztegnilo sedaj tudi na fronto v Dobrudži, kjer so zavezniki začeli večeraj zjutraj zasledovati. Jugovzhodno od mesta Buzeu so naše čete prekorale reko Calmatulul, severno od tega mesta pa so dospole do vzhodnih gore. Pri tem je bilo zopet 2000 mož vjetih.

Armada fronta general-obersta nadvoj. Jožefa.

Ruski napadi so se omejili večeraj samo na prostor južno od doline Uz. Tu so se v našem artiljerijskem ognju strojnih pušk zlomili štirje naskoki na čete feldmaršallajntanta Fabinyja.

Armada fronta general-feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri Avgustovki so Rusi večkrat napadli od naših lovcev predvečerajšnjem zavzete järke, toda vedno zaman. Zapadno od Lucka je napadel neki komando ruske varstvene čete ter jih razpršil. Vjetih je bilo več mož.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Ničesar bistvenega.

Dunaj, 17. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se poroča:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada skupina general-feldmaršala v. Mackensena.

Na vzhodnem Vlakem so prekorale čete generala pehote von Falkenhayna na več točkah odsek Buzeu. Tekom večerajšnjega dneva smo vjeli 1150 mož ter vplenili 18 lokomotiv ter 400 obloženih železnih voz.

Armada skupina general-obersta nadvoj. Jožefa.

Južno od Valeputne smo zavrnili napad dveh ruskih batalionov z energičnim protisunkom avstro-ogrskih čet. Pri tem smo vjeli dneva praporščaka in 65 mož. V dolini Uz in zapadno od doline Cibo so sunili nemški oddelki preko lastne črte in vjeli nekaj tucatov mož.

Armada fronta general-feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Južno od kolonije Porsk so naskočile nemške stotine sovražne pozicije ter jih zavzele v širini 600 metrov. Pet častnikov, 300 mož, 3 strojne puške in 3 metala min so ostali v rokah napadalcev.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 16. decembra. (Kor. ur.)
Wolfvov urad poroča:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armada vojvode Albrehta Württembergškega.

V loku Ypres - Wytschaete se je stopnjeval topovski boj od časa do

časa do velike sile. Naše skupine so v sunku prodrele jugovzhodno od Zillebeke tja v drugo angleško črto, katere posadka je bila pobegnila.

Fronta nemškega prestolonaslednika.

Dne 15. decembra se je posrečilo Francozom na severovzhodni fronti Verduna potisniti nas na najsprednji poziciji v drugo pripravljeno črto hrbet Thialou-višine severno od Louvemonta - Chambrettes ferma — južno od Bezonauxa.

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta general-feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Zapadno od Lucka so vdrele po posrečenih razstrelitvah avstro-ogrške čete v poškodovane sovražne järke ter so se po nadaljnjem razdiralnem delu vrnile z več vjetniki in plenom.

Fronta general-obersta nadvojvode Jožefa.

Južno od doline Uz so se dvakratni napadi Rusov v artiljerijskem ognju ustavili.

Armada skupina gfm. v. Mackensena.

V neumornih bojih je levo krilo devete armade dospelo do ceste Buzeu-Rimnicul-Sarat. Vzhodno od mesta Buzeu smo prekorale istoimensko reko, desno krilo pa je izvojevalo prehod preko nižine Calmatulul. Zopet smo vjeli 2000 mož. Donavska armada je prodirala nevdržno proti severovzhodu. V Dobrudži so Rusi opustili svojo najbolj južno pozicijo. Bolgarske, otomanske in nemške čete so v hitrem zasledovanju prekorale črto Cogelac-Cartal-Harševu.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Nobenih posebnih dogodkov.

Berolin, 17. decembra. (Kor. ur.)
Wolfvov urad poroča:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armada skupina prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Pri Hanneschampsu severno od Ancre so poskusili angleški oddelki pod zaščito močnega ognja vdreti v naše järke. Krvavo smo jih zavrnili. Armada skupna nemškega prestolonaslednika.

Na vzhodnem bregu Mose so Francozi večeraj nadaljevali svoje napade. Po trdih bojih sta jim ostala Bezonaux in gozd zapadno od te vasi. Njih sunki, ki so jih nadaljevali severo - zapadno od tam, so se zlomili pred našimi pozicijami na viškem hrbtu severno od vasi Bezonauxa.

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta gfm. princa Leopolda Bavarskega.

Po močni artiljerijski pripravi so napadli Rusi pri Ilukstu (severozapadno od Dvinska). Zavrnili smo jih. Severno od železnice Kovel-Luck so zavzeli deli brandenburškega rezervnega pehotnega polka št. 52 ruske pozicije v širini kakih 600 metrov. Pet častnikov, 300 mož so vjeli, več strojnih pušk in metal min pa kot plen poslali nazaj.

Armada fronta general-obersta nadvoj. Jožeta.

Ob Cimbroslavi Veliki (Gozdni Karpati) in v dolini Uz so sunile nemške čete preko lastne črte, vjelo nekaj tucatov mož in prepodile upirajočega se sovražnika. Tudi južno od Mesticaneclja (ob Bistrici) boji v predpolju.

Armada skupina gfm. v. Mackensena.

Odsek Buzeu je na široki fronti prekoran. Naše čete so vjeli 1150 mož in vplenile 19 lokomotiv in kakih 400 železniških vozov, večinoma obloženih ter mnogo vozil. V Dobrudži je privedlo hitro zasledovanje le tu in tam se upirajočega sovražnika naše zavezniške čete tik do gozdnate pokrajine v severnem delu dežele, kjer pričakujemo odpor.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Nobenih večjih bojnih dogodkov.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 17. decembra. (Kor. ur.)
Wolfvov urad poroča dne 17. decembra večer:

Na celi zapadni fronti in na vzhodu le zmerno bojno delovanje.

Naše armade so v masah prekorale reko Bazual in dojenji tok Calmatulula. Armada v Dobrudži je pridobila tal proti severu.

V Makedoniji mir.

Napredovanje v Romuniji

Falkenhaynov čete so na široki fronti prekorale odsek reke Buzeu, vzporedno z njimi prodirajo Mackenseneve kolone čez reko Calmatulul. Rusi pripravljajo za Seretom veliko obrambno akcijo ter zbirajo na tej fronti vse razpoložljive sile. Umikajoče se romunske čete imajo nalogo, da s krepkim odporom čim najbolj zadržujejo prodirajočega sovražnika, toda, kakor je videti, se jim to prav nič dobro ne posreči. Levo Falkenhaynovo krilo se nahaja sedaj v polnem stiku z našo vzhodno - sedmo-važsko armado generala von Arza, proti kateri so bili naperjeni začetni 'jau ruski sunki. V teh okolišnih smemo pač računati, da bo sedmo-važske bitke kmalu konec, zlasti ker bodo morali posvetiti Rusi vso svojo pozornost ogroženi Besarabski fronti.

V Dobrudži se vsa ruska armada umika v gozdnato pokrajino v severnem delu. Nemško uradno poročilo pričakuje, da se bo sovražnik tam znova uprl.

V nasprotju z naziranjem naših vojaških strokovnjakov prihaja preko Curiha vest, da se Rusi in Romuni tudi za Seretom ne bodo upirali, temveč da se nameravajo umakniti za Prut, kjer upajo na uspešno obrambo.

Stockholm, 16. decembra. Po tukajšnjih računih so vplenili zavezniki v Romuniji 50 milijonov hl pšenice, 1 milijon hl rži, 7 in pol milijona hl ječmena, 8-39 milij. hl koruze, skupaj torej 75 milijonov hl žita.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

16. decembra. Romunska fronta. V Dobrudži zasledujemo sovražnika, ki se umika. Na vzhodnem Vlakem prodirajo naše čete v pokrajini severno od doline toka Jalomite. Na kolodvoru v Fetestiju smo vplenili 110 vagonov in na kolodvoru Culnice 41 vagonov, 4 lokomotive in 11 s petrolejem natovorjenih vozov.

Rusko uradno poročilo.

14. decembra. Romunska fronta. Tekom 12. decembra je nadaljeval sovražnik svoje napade v smeri na Buzeu. Naši konjeniki in in-

fanterijski oddelki so stopili v stik s sovražnikom zapadno in jugo - zapadno od Buzeu. Naša konjenica, ki je dne 12. decembra prodrla v zapadni smeri, je imela ljut boj s sovražnikom, ki se je boril na konjih in tudi peš.

15. decembra. Romunska fronta. Romunska - ruske čete se v okolici Buzeu umikajo pod pritiskom sovražnika ter krijejo s poslednjimi četami. V zvezi s tem umikanjem se umikajo tudi čete, ki so držale pozicije ob reki Jalomiti.

Vojna z Italijo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

15. decembra. Od časa do časa artiljerijske akcije v Adički dolini, na Asiškiji visoki planoti in v zoni pri Plaveh, močnejše vzhodno Gorice in na Krasu. Trajajoče slabo vreme je oviralo delovanje naših čet.

16. decembra. Na trentinski fronti je večeraj izredno slabo vreme ustavilo bojno delovanje. Na fronti julijskih alp različne artiljerijske akcije. V zoni vzhodno Gorice in na Krasu navzlic slabemu vremenu delovanje naših čet pri obrambah.

Cadorina.

Lugano, 15. decembra. Švicarska brzojavna unija razširja vest o odstopu Cadorne. Podučeni italijanski krogi pravijo, da je to ničvredna kombinacijska govorica.

Italijanski vojni stroški.

Lugano, 15. decembra. Italijanska vlada razširja komuniké, ki navaja dosedanje troške Italije na 12 1/2 milijona lir. »Popolo Romano« pravi, da ta svota vsebuje samo plačane vojne troške, ne vsebuje pa neplačanih ali z zakladnicami plačanih stroškov, ki znašajo več milijard.

Italijanski parlament.

Italijanske finance.

Lugano, 1. decembra. (Kor. ur.) V italijanski poslanski zbornici je obravnaval zakladni minister Carcano o stanje financ obširno. Prišel in končal pa je s svojimi navadnimi frazami o boju kulture proti barbarstvu in o neobhodni potrebi, storiti vse, da se pribori za domovino in za človeštvo zmaga kar najhitreje. Iz njegovih podatkov sledi, da so znašali v računskem letu 1915/16 čisti vojni stroški 7365 milijonov, od katerih odpade 444 milijonov za podpore vojaških družin in 375 milijonov za mornarico. V kritje stroškov je služilo 2718 milijonov iz drugega in tretjega notranjega vojnega posojila, 2179 milijonov iz inozemskih zakladnic in 455 milijonov iz triletnih in petletnih notranjih zakladnic. Iz tega sledi za to računsko leto primanjkljaj, ki se malo zniža s prihranki iz rednih gospodarskih izdatkov in z večjimi prejemki. V računskem letu 1916/17 je za armado in mornarico in istotako za podporo vojaških družin že dejansko izdanih 4715 milijonov. Od 1. julija do 30. novembra 1916 je izdani skupno 8982 milijonov, to se pravi: 5731 več kakor jih je bilo za to dobo proračunjenih. Za računsko leto 1917/18, ako bo normalno, se računa preostanek 594 milijonov, ki bi pokrili obresti novih posojil in dal davkoplačevalcem malo oddiha. Nadalje je zakladni minister konstatiral, da se je pokazal uvoz blaga nad izvozom tekom leta 1916. večji za 3332 milij. v poravnano manjkajo sedaj običajni prihranki izseljencev in dobiček tujske industrije. Finance se nadalje postružajo z rastočim

denarnim in meničnim kurzom v Parizu, Švici, Londonu in Novem Jorku. Gospodarske razmere ljudstva so razmeroma dobre. Žita se je pridelalo srednje, svile obilo, krme, sočivja, repe in vina ne dosti. Industrije, ki so navezane na tujski promet in inozemsko trgovino ali na prometna sredstva in plinarne, jako trpijo. Deluje pa tekstilna industrija in vse delavnice, ki dobavajo vojni material.

Debata o mirovni ponudbi.

Curih, 15. decembra. (Kor. ur.) V razpravi o budžetnem provizoriju je izjavil reformist Tasca, da Italija potrebuje močnejšo vlado kakor je sedanja, da se bodo sile Italije tako organizirale, kakor uči sovražnik. Mirovni pogoji Nemčije niso vsprejemljivi in zato bi morali biti tudi italijanski socialisti za zahtevo vojne. Socialist Modiglija zakliče vmes: Kateri poslanik ti je to vtil v glavo? Tasca zaključuje: Ako sedanja vlada ne bo bolj energično služila interesom dežele, jo je treba nadomestiti z jakobinsko vlado. Radikalec Girardini je rekel: Ako Nemčija predlaga pogoje, ki ne predstavljajo nikakega pravo krščenega nadgospodstva, ako so osrednje države pripravljene pripoznati vsaj nacionalno načelo in ne zametujejo pravice samoodločevanja narodov, tedaj naj bi se sprejeli mirovni predlogi in vlada naj bi se toplo zavzela za nje. Ako so predlogi osrednjih držav prevara, prične boj proti notranjim in zunanjim sovražnikom takoj z večjo odločnostjo. Ako niso prevara, potem morajo končno posredovati edinstvo in lojalno solidarnost med osrednjimi državami in četverozvezo. Brnami izvaja, da vlada mora odločno izjaviti, da more Italija sprejeti samo tak mir, ki izpolni njene zahteve in jo odškoduje za doprinesene žrtve. Italija se mora, ne da bi kar naprej že odklonila razpravo o mirovni ponudbi, opremljati energično za nadaljevanje boja.

Predlogi k mirovni ponudbi.

Curih, 16. decembra. (Kor. ur.) Številni predlogi k razpravi o budžetnem provizoriju v italijanski zbornici se oziirajo tudi na mirovno ponudbo. Predlog Gambartte, prijatelja prejšnjega berlinskega poslanika Volattija, podaje stališče italijanskih nevtalcev pred italijanskim vstopom v vojno. Predlog raznih meščanskih strank zahteva, da nadaljevanje vojne v svrhu pravičnega plačila za doprinesene žrtve in izpolnitve nacionalnih pravic mora spremljati jasno spoznanje, na kak način se bo vzpostavil mir. Reformistična frakcija izreka upanje, da vlada v polnem sporazumu z aliranci sprejme razpravo o mirovnih pogojih, ki bi odgovarjali temeljem izpolnitve garancij narodnosti in neodvisnosti narodov, ali da vlada med tem ojači vojaške in meščanske organizacije dežele za nadaljevanje vojne. Podoben dnevni red je predložila republikanska frakcija. Končno zahteva socialistični in meščanski dnevni red, da naj se dovoli budžetni provizorij za krajšo dobo, morda za dva meseca, tako da bi imela vlada samo omejeno svobodo gibanja in bi se uveljavila beseda parlamenta.

Za interniranje Nemcev v Italiji.

Lugano, 15. decembra. Italijanski nacionalisti so podali interpelacijo za takojšnje interniranje v Italiji se nahajajočih nemških državljancev. Socialist Defelice je podal interpelacijo, s katero hoče doseči izgon nemškega tajnega papeževskega komornika prelata Gerlach, ki v Rimu dela propagando za mir.

Bitka ob Sommi in boji pri Verdunu.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

14. decembra popoldne. Noč je potekla brez dogodkov.

14. decembra zvečer. Živahnije artiljerijsko delovanje južno od Somme, na obeh bregovih Mose in na višinah južno od Bonhomma. Mir na drugih delih fronte.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

15. decembra zvečer. Po artiljerijski pripravi, ki je bila trajala več dni, smo napadli sovražnika severno od Douaumonta med Moso in Woëwrom, na več kakor 10 km dolgi fronti. Napad smo izvršili ob 10. dopoldne. Sovražna fronta smo v globini treh kilometrov vpognili. Razen številnih strelskih jarkov smo zavzeli kraje Vacherauville in Louvemont, ferno Chambrettes ter utrbe Hardaumont in Bezonvaux. Vjeli smo mnogo moč, ki pa se niso natančno prešteli. Do sedaj je prišlo 7500 vjetnikov skozi stan. Mnogo težkih topov, poljskih topov in topov za streske jarke ter številni materiali smo deloma vplenili, deloma razdeljali. Kljub neugodnemu vremenu so se letalci izbornu udeležili boja. Čete so zelo navdušene. Naše izgube so lahke.

Belgijsko uradno poročilo.

14. decembra. Z belgijske fronte ni poročati ničesar.

15. decembra. Artiljerijski boj se je pričel ponoči na 15. decembru in se je s silo nadaljeval v okolici Steenstraeta in bolj proti severu. Belgijski topovi vseh kalibrov ter naši možnarji in strelskih jarkih so živahno obstreljevali sovražne baterije.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

14. decembra zvečer. Zadnjo noč smo vdrl v sovražne jarke južno od Arrasa. Nekaj je mrtvih. Zakopec, polne čete, smo bombardirali. Izvidni pohod pri Hulluchu se je ponesrečil. Obstreljevanje sovražnika je zažgalo blizu Pysa zloženi material.

15. decembra. Sovražnik je poskusil nočni napad v bližini Les Boeufsa, naša artiljerija pa ga je porazila. Vdrl smo v sovražne jarke južno od Armentièresa in vzhodno od Hierstraeta. Močen sovražni izvidni oddelek je imel težke izgube pri poskusu vdreti južno od Saint Eloija v naše jarke. V ostalem artiljerijsko delovanje na obeh straneh.

Briand umorjen?

V Berlinu kroži vest, da je bil francoski ministrski predsednik Briand umorjen. Vest z nobene strani ni potrjena.

Makedonska fronta.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

16. decembra. Makedonska fronta. Od Prespanskega jezera do Strume slaboten artiljerijski ogenj.

Francosko uradno poročilo.

14. decembra. Orijet-ska armada. Sovražna artiljerija je obstreljevala vso srbsko fronto in Bitolj, kjer je provzročila nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom. Naše baterije so odgovarjale z uspehom. Nobenega infanterijskega podvzetja.

Angleško uradno poročilo.

16. decembra. Solunska fronta. Flotila hidroplanov je dne 15. decembra napadla Raklovoj, 60 kilometrov vzhodno od Štipa. Vrgla je številne bombe in opazovala, da jih je mnogo zadelo.

Dnevno povelje generala Žekova.

Sofija, 16. decembra. (Kor. ur.) General Žekov je izdal dnevno povelje, v katerem pravi med drugim: V manj kakor treh mesecih se nam je posrečilo roko v roki z našimi zvestimi in hrabrimi zavezniki mnogokrat poraziti rusko - romunske armade ter zavzeti večji del pokrajini romunskega kraljestva. Dne 6. decembra, po trdovratnem boju na reki Argesul so vkorakali deli naše junake 1. in 12. divizije obenem z zavezniškimi četami v Bukarešto, glavno mesto Rumunije. Nad 120.000 romunskih vjetnikov s 300 topovi smo do sedaj spravili in pač le malo manjka, da bi bila romunska armada uničena in romunska država izginila z zemlje.

Vendar so dobili Bolgari zadoščenje na žalitev, ki nam je bila prizadejana pred tremi leti. To je tudi vzrok, zakaj provzroča ta zmaga silno radost. Povsod v celi deželi se služijo

božje službe in ljudstvo je na cestah kazalo svoje veselje. Izreden triumf je to. Hvala v imenu kralja in domovine četam, ki se tako hrabro bore proti našim sovražnikom na severu in na jugu, zlasti tudi četam ob makedonski fronti in četam 11. nemške armade, ki zavračajo z občudovanja vrednim junaštvom sunke Rusov, Srbov, Francozov, Angležev in Italijanov ter jim za vselej zapirajo pot na sever.

Vojna z Rusijo.

RUSKO URADNO POROČILO.

14. decembra. Zapadno bojišče. Sovražnik je izvršil izvidne pohode z močnimi oddelki ob Narajovki. Ustavili pa smo jih s svojim ognjem. V Gozdnatih Karpatih je obstreljevala naša artiljerija uspešno Körösmező ter provzročila tam sedem požarov.

15. decembra. Zapadna fronta. V okolici Zubilna je začel sovražnik južno od pristave Kisjelin dvakrat z bobnajočim ognjem ter poskusi prodreti iz svojih jarkov. Vsaki krat smo ga zadržali. Proti 5. popoldne je izvršil sovražnik po koncentričnem topovskem ognju na okolico Batkoza in na odsek Kabarovce-Mlinovce na obeh straneh železnice Zlečov - Tarnopol napad, posamni oženj naše infanterije in artiljerije pa je sprejel ter se je sovražnik na širini 300 do 400 metrov pred našimi jarki vlegel. Pač pa se je posrečilo sovražniku v okolici Mlinovcev vdreti v jarke neke naše stotnije. Doble rezerve pa so sovražnika pregnale.

Boji na morju.

FRANCOSKA LINIJSKA LADJA IN TRANSPORTNI PARNIK PO-TOPLJENA.

Berolin, 17. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Neki naš podmorski čoln je dne 12. decembra 55 morskih milj vzhodno-jugovzhodno od Malte s torpednim strelom poškodoval francosko linijsko ladjo tipa »Patrice«. Neki drug podmorski čoln je dne 11. decembra jugovzhodno od doka Pantelaria s torpednim strelom potopil oboroženi transportni parnik »Maghellan« (6027 ton) z nad 1000 možmi belih in črnih čet na krovu.

NEMŠKA LETALA NAD SULINO.

Berolin, 17. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Nemški hidroplani so dne 16. decembra obmetavali z bombami ruske pomorske vojne sile v pristanišču Sulini (Črno morje) ter zbili z ognjem strojnih pušk sovražna letala.

Revolta na Portugalskem.

REVOLTA NA PORTUGALSKEM.

Madrid, 16. decembra. (Kor. ur.) Brezlično poročilo zastopnika Korrespondenčnega urada. Na Portugalskem so izbruhnili revolucionarni nemiri, katerih se udeležujejo tudi razne čete. Gibanje je smatrati kot energičen protest proti pošiljanju čet na evropsko bojišče. V sled začasne prekinjenja zvez ni mogoče zaenkrat konstatirati obsežnosti nemirov. Španski listi prinašajo javno izjavo portugalske vlade, da je revolucionarno gibanje vdušeno, njega voditelj Machado los Santos aretiran in da vlada v Lizboni mir. Položaj na Portugalskem je skrajno kritičen. Armada je proti aktivni udeležbi na vojni.

Lizbona, 16. decembra. (K. ur.) Reuter. Vlada je hitro udušila štiri slabotne poskušene vstaje v provincijah. Strel ni padel nobeden. Vodja vstaje Machado los Santos je bil aretiran.

Curih, 16. decembra. (Kor. urad.) Preko Pariza poročajo, da bi bili morali oditi dve portugalski diviziji na francosko fronto. Dne 13. t. m. je v Portu, Abrantesu in v drugih garnizijah Machado los Santos, eden izmed ustanoviteljev portugalske republike, provzročil vojaško revolto. Udušena je bila in Santos aretiran.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

16. decembra. Na jugu naše pozicije v Felahiju smo zavrnili močne sovražne konjeniške čete. Istočasno smo uspešno zadržali sovražni infanterijski napad. Vjeli smo nekaj moč. — Kavkaška fronta. Število ruskih vojakov, ki prihajajo k nam, se veča od dne do dne. Na drugih frontah nobenega pomembnega dogodka.

Grška se je uklonila.

Amsterdam, 16. decembra. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Rima: Grška vlada je ultimatum entente sprejela.

Atena, 16. decembra. (Kor. ur.) Reuter. V not, s katero se je Grška uklonila ultimatu entente, predlaga grška vlada, da naj se dogodki 1. decembra predložijo v odločitev posebnemu razsodišču. Vlada pričakuje, da bo ententa blokado preključala. Končno poudarja nota, da želita vlada in narod obnoviti tradicionalne izvrstne odnose z entento na podlagi medsebojnega zaupanja.

Amsterdam, 16. decembra. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz Aten: V svojem ultimatu so zahtevali alifanci premestitev grških čet v Peloponez in zopetno uvedbo njihove vojaške kontrole.

Dunaj, 16. decembra. Švicarska brzojavna agentura javlja iz Rima: Italijanski politični krogi se bojijo, da bo Grška navzlic temu, da je ultimatum sprejela, intervenirala proti ententi. V teh krogih ne dvomijo, da bo kraljeva grška armada marsikaj proti Sarraillu.

Milan, 15. decembra. (Kor. ur.) »Corriere della Sera« poroča: Venizelistične čete so zasedle otoke Sira, Naksos in druge ter aretirale nekatere kralju zveste ljudi.

V Atenah in stari Grški zapirajo Venizeliste. V Venizelosovi hiši v Atenah so našli 2. t. m. 66 pušk, 600 patron, 49 revolverjev z 2500 patroni, 15 ročnih granat, 15 paketov dinamita ter 37 m vžigalne vrvice.

Milan, 16. decembra. Od Grške sprejeti ultimatum zahteva, da se morajo grške čete vstevši one v Epiru z artiljerijo vred kar najhitreje umakniti v Pelonez. Dne 1. decembra pod zastave poklicani rezervisti in prostovoljci so bili popolnoma odpušeni.

Mirovna ponudba.

Tudi v sovražnih deželah so se oglasili pacifisti in po prvih dneh strastnega odpora proti mirovni ponudbi osrednjih držav, slišimo tu in tam tudi trezno besedo. Zlasti socijalisti takozv. skrajne levice (skupne, ki odgovarjajo nekako Liebknechtovi nemški struji), zahtevajo povsodi, da je treba mirovno ponudbo smatrati kot resno podlago za mirovna pogajanja. Nemški listi poročajo zato iz Haaga, da se pojavlja v nizozemski javnosti optimistično naziranje glede nadaljnjega razvoja mirovne zadeve. Pripomniti pa nam je predvsem, da je bil nizozemski optimizem v bistvu posledica ruskega molka. Medtem je dospelo poročilo o govoru zunanjega ministra Pokrovskega kot reprezentanta carja in o soglasnem sklepu ruske dume kot reprezentantne narodne volje; Rusija je miroljubne nadeje razočarala in ni dvoma več, da zaenkrat ne smemo govoriti o bližajočih se lepših dneh.

Vprašanje, kako bo ententa odgovorila na mirovno ponudbo, pa je še vedno odprto. Nemški veleposlanik v Washingtonu grof Bernstorff je izjavil, da bi položaj še nikakor ne bil brezupen, ako bi ententa rekla: Smatram nemško ponudbo za nezadostno in stavi sam te mirovne pogoje. Tudi na podlagi take izjave bi bilo mogoče sklicanje mirovne konference in pogajanja. Kakor poroča »Lokalanzeiger« po »Associated Press«, je dobil grof Bernstorff navodila, iz katerih sledi, da nemški mirovni pogoji nikakor niso pretirani. Nemčija da je izvzemši ustanovitve samostojne Poljske in Litavske, zadovoljna s teritorialnim posestnim stanjem, kakršno je bilo pred vojno. Okupirano Belgijo in francosko ozemlje hoče zamenjati za izgubljene kolonije, razrešitev balkanskega vprašanja prepušča mirovni konferenci. Ali je na tem poročilo kaj resnice ali ne, je drugo vprašanje.

Iz raznih poročil je razvidno, da bo ententa skupno odgovorila. Dosedaj smo slišali izjave francoskih, italijanskih in ruskih vodilnih državnikov, pravi voditelj entente, angleški ministrski predsednik Lloyd George pa se oglašil šele dne 19. decembra. Poroča se le, da je poslal Briandu telegram, v katerem izjavlja, da je odločen, nadaljevati vojno z vso energijo. Treba pa je počakati njegovega govora v parlamentu, da si bomo na jasnem, kakšno definitivno stališče zavzame ententa.

V ostalem se je tudi v naši javnosti po prvem presenečenju začela nova diskusija o miru. »Kaj je častni mir?« vprašuje neki nemški list.

»Centralne države so magovalke, toda sovražne države niso tako zadete v srce, da bi morale danes za vsako ceno prositi miru. Tem težavnije je torej mirovno delo. V splošnem se da reči: Vsak mir ima Janovo glavo, pomeni zaključek enega poglavja in prične novo. Partija se nadaljuje in gre samo za to, zasedati najugodnejše prostore za njeno nadaljevanje. Nov svetovno-zgodovinski eksempl prav pričet, za to je treba mojštra, državnika z divinacijo. Morda obvelja Bismarckovo načelo tudi tokrat: Nikdar ne vzemi kar imaš, vzemi vedno le kar potrebuješ.« Cim dalje bolj živahna postaja diskusija o mirovni ponudbi tudi na Nemškem. Oficijelno glasilo nemških nacionalnih liberalcev »Deutscher Kurier« izjavlja, da vlada v tej najmočnejši nemški meščanske stranki veliki pomisleki proti mirovni akciji, vsenemška »Tägliche Rundschau« se boji, da bo ententa odgovorila na nemško ponudbo z nesprejemljivimi predlogi ter se bo spustila navidezno v pogajanja z ednim namenom, omajati vztrajnost in odločnost nemškega naroda.

Tako vidimo, da se porajajo dvomi na vseh straneh in da smo še daleč od onega srečnega trenutka, ki si ga žele vsi narodi sveta.

Izročitev nemške note v Londonu.

Basel, 16. decembra. »Daily News« poroča, da je dospela nemška mirovna nota šele dne 15. decembra zvečer v London ter je bila v soboto izročena angleški vladi.

WILSON IN MIROVNA PONUDBA.

London, 15. decembra. (Kor. u.) »Daily News« poročajo iz Washingtona: Če bo Lloyd George dne 19. decembra potrdil besede Brianda, bo Wilson odklonil, da bi se kakor koli identifikiral z nemško mirovno ponudbo. V Zedinjenih državah ne obstoja namen strniti se z drugimi nevturalnimi državami, da bi se posvetovali o položaju ali pa se obrnili do entente.

Washington, 16. decembra. (Kor. urad.) Mirovna nota je bila odposlana v glavna mesta entente brez vsakega dostavka Združenih držav.

Washington, 16. decembra. »Associated Press« javlja: Grof Bernstorff je konferiral z Lansingom. Po konferenci je izjavil, da ni govoril o mirovni ponudbi in da mu mirovni pogoji sploh niso bili sporočeni. Razgovor, da se je tikal le splošnih vprašanj.

New York, 14. decembra. (K. u.) Brezlična brzojavka Wolffovega urada. Pri pojedini v soboto povodom svečane razsvetljave kipa svobode v New Yorku je rekel predsednik Wilson: Velika odgovornost tiči v tem, da smo napravili svobodo za naš ideal, ker jo moramo kazati v tem, kar delamo. Pretekli dve leti se je utrdilo bolj in bolj v naših srcih prepričanje, da se povrne mir samo s svobodo v svetu z vsemi dolžnimi javnimi ozirji za one, ki zastopajo druge vladne oblike kakor so naše.

Svarilo radikalnim krogom.

London, 16. decembra. (Kor. ur.) Izdajatelj »Dayli Newsa« piše k mirovni ponudbi, da je največjega pomena, da ententa da strateško pravi odgovor. Nevturalni svet želi povsodi konec vojne. Ententa mora gledati na to, da nevturalci ne prenesejo svojih simpatij na Nemčijo. Nevarno bi bilo, braniti se pogovora o mirovni ponudbi, kakor se to priporoča v časopisu. Tega priporočila se najbrže ententa ne bo držala.

Kopenhagen, 16. decembra. Londonske »Daily News« zahtevajo, naj Nemčija in ententa javno razglasijo mirovne pogoje. Ako ententa tega ne stori ter nemško ponudbo gladko odkloni, bo to pomenilo največjo diplomatsko zmago Nemčije.

Francoska sodba o nemški mirovni ponudbi.

Kodanj, 14. decembra. (Kor. ur.) »Politiken« poroča privatno iz Pariza: Francoska se je že večkrat smehljala nemškim težnjam, danes se glasno smeje, Nemčija je trudna, želi od nje same započeti vojno končati. To izraža v pompozni samozvestni besedah. Mirovni predlog pa je samo past, toda podgan manjka, ki bi šle v njo. Nemčija skuša razbiti ednost med zavezniki. Vsi francoski listi se norčujejo iz nemškega bluffa ter končajo z nekaterimi resnimi besedami, da morajo zavezniki ostati edini, da bodo mogli oni narekovati mir.

Italijanski glasovi proti miru.

Curih, 15. decembra. »Corriere della sera« se trudi, da bi utrdil prepričanje, da vojaške zmage ne dajejo še gotovosti za končno zmago. Nemški kancelar ponuja mir na koncu meča in tako ponudbo morejo snre-

jeti samo razoroženi nasprotniki brez poguma, ki priznavajo svoj poraz. »Secolo« trdi, da v ententi nikdo ni želel miru. Tudi danes so zavezniški naklonjeni miru ali ne kot premaganci, marveč so za take pogoje, kateri izpolnjujejo njihove pravične zahteve in odgovarjajo njihovi moči. Ako bi se sedaj vdali mirovni ponudbi, bi se reklo, da se proglašajo za premagane. Avstrija bi potem obdržala Trst in vhodna vrata v Trentinu, Belgija bi ostala pod nemškim gospodstvom, Francija bi bila oropana svojih premogovnikov in železarn, Poljska bi bila razkosana, Rusija bi ne dobila dohoda do morja, Srbija in Rumunija bi ostali podjarmljeni. Zavezniški še niso tako omajani, da bi vzeli nase tako strašno poniževanje. »Secolo« podtika ponudbi namen, da hoče ojačiti v Italiji mirovno stremljenje: zato je ponudba samo zvijača. Mir, ki bi pustil nacionalitetni princip nerešen in bi ne preprečil nemške nadvlade, bi pomenil novo vojno v kratkem času. »Popolo d' Italia« je padel najsrditelješe po ponudbi. Pravi, da ofenzivna sila osrednjih držav je jako oslabiljena, razven tega obstojajo notranje nezadovoljnosti, radi tega ponujajo mir. List pripoveduje tudi o stikih med osrednjimi državami in italijanskimi nevturalci. Vtisk je ta, da obstojajo tajne zveze med Milanom in Berlinom. Italija noče na noben način nemškega miru.

Italijanski listi zahtevajo objavo mirovnih pogojev.

Lugano, 15. decembra. (Kor. ur.) Nekateri italijanski listi so izpremenili svoje dosedanje odklonilno stališče in zahtevajo objavo mirovnih pogojev osrednjih držav. »Corriere d' Italia« pripominja, da ima četvero-zveza kot protipostavko evropskemu zemljevidu velik aktivum v Aziji in Afriki. Podlaga vsakega mirovne-pogajanja mora biti spoštovanje pravic narodnosti. Da bi se mirovna ponudba ne sprejela, je nemogoče, glede na države, ki so izročile ponudbo in glede na to, da ponudba ne obsega nikake žalitve za prijemnika. »Tribuna« meni, da bi bilo prav, da se izvedo pogoji tega nemškega miru v vojaškem, gospodarskem in finančnem oziru. »Giornale d' Italia« izjavlja, da stranke četvero-zveze so od prvega trenutka glede vsebine odgovora, ki se ga ima dati na vražji udarec Nemčije, popolnoma edine, sedaj se razgovarjajo le še o obliki odgovora. »Corriere della sera« pravi: Prebare in zasede ne koristijo Nemčiji nič. Ona mora nepremagani in nepremagljivi Evropi podati sprejemljive predloge. »Secolo« našteva podrobno odškodnine in kompenzacije, do katerih imajo narodi četvero-zveze pravico radi prenehanja napada. Sicer pa graja članek v »Secolo« govor, ki ga je imel radikalni poslanec Girardin, priznani intervencionist, in pravi, da ne morejo kar tako odkloniti ponudena mirovna pogajanja Nemčije.

Preprečene mirovne demonstracije v Italiji.

Curih, 16. decembra. V Rimu, Milanu in Boloniji je policija preprečila mirovne demonstracije. »Corriere della sera« trdi, da nevturalistična propaganda v Italiji hoče strmo-glaviti Sonnina in Bisolattija, katera sta glavna opora vojne. Ako bi odpadla ta dva, bi bila tla za nemški mir ugodna.

Italijani za mirovni program četvero-zveze.

Lugano, 16. decembra. Italijansko časopisje je kar čez noč izpremenilo svoj ton napram mirovni ponudbi. Danes prevladuje naziranje, naj bi četvero-zveza prezentirala v odgovor lasten mirovni program, da bi se odgovornost za eventualno odklonitev zvrnila na centralne države. »Secolo« vsteva v ta minimalni program odstop Alzaska - Lotarinške in Poznanjske, kakor tudi vseh italijanskih in jadranskih provinc Avstrije. Vlada cenzura črta po listih na široko razna izvajanja proti ponudbi.

Rusko časopisje o nemški ponudbi.

Petrograd, 15. decembra. (K. u.) Rusko časopisje vseh smeri soglasno graja zadnji korak Nemčije. Listi vidijo v tem koraku samo hinavski poskus vplivati na nevturalne države, da bi verjele v nemško miroljubnost, ki pa prihaja nepoznano, in pa poskus, dvigniti pogum lastnega prebivalstva. Končno je to baje poskus z mirovnim fantomom, kateremu sami ne verujejo, trositi razdor, pa naj bi bilo tudi le med najmanjšim delom naroda, ki tvori entento.

»Rječ« pravi: Mir je novi projekt, ki ga nam pošilja sovražnik, ki se zaveda, da so njegove druge resurse izčrpane.

»Biževija Vjedomosti« pišejo: Nota Nemčije Avstrije, Bolgarije in Turčije je ak: povorile hinavščine, ki računa le na kredit ulice. Tudi mi ho-

čemo mir, toda ne mir, ki prihaja iz Berlina in katerega naša vest odklanja.

»Novoje Vremja« izvaja: Trajen mir pride šele, kadar preženemo sovražnika iz naše države in kadar bodo zopet vzpostavljene plemenite Belgija, junaška Srbija in zedinjena Poljska.

»Djene«, organ skrajne levice izjavlja, da se položaj vsled nemškega predloga ni prav nič izpremenil.

Petrogradska brzojavna agentura dodaje: Ti glasovi ruskih listov se popolnoma krijejo z mnenjem odličnih članov dume, med njimi Miljukova in Rodičeva, ki soglasno izjavljajo, da bi se moralo na predlog centralnih držav odgovoriti edino le s kategorično odklonitvijo vseh pogajanj, dokler ne bodo vsa od sovražnika zasedena ozemlja zopet očiščena in dokler nasprotnik ne bo prisiljen se podvreči pogojem, ki mu jih stavijo alijanci.

Rusija proti miru.

Izjava ruskega ministra zunanjih del in sklep ruske dume.

Petrograd, 16. decembra. (Kor. urad.) Ruska brzojavna agentura.

Duma je danes ob navzočnosti ministrskega predsednika Trepova in ministra zunanjih del Pokrovskega zopet začela zborovati. Minister zunanjih del je izjavil:

Mirovne besede, ki prihajajo od stranke, na katero pada vsa težkota odgovornosti za svetovni požar, ki ga je vnela in ki mu ni primere v analah zgodovine, niso vzlic njihovi nenavadnosti nekako presenečenje za alijance. Med dve in pol leta trajajočo vojno je Nemčija več kakor enkrat govorila o miru. V tem smislu je živahno delala v nevtralnem časopisu. Vsi ti nemški poskusi so zadeli ob odpor in odločno mirnost zveznih držav. Ker je zdaj bolj poudarjena o možnosti, prebiti našo neomajno alijanco, je Nemčija napravila oficijelni predlog, naj se začne mirovna pogajanja. Ta ponavlja zastarelo legendo o vojni, ki je bila centralnim državam vsiljena. Označuje zmagoviti položaj avstrijsko-ogrsko-nemške armade ter nepremagljivost njene obrambe. Nato predlagajo centralne države, naj se začne mirovna pogajanja, in izrekajo prepričanje, da bodo njihove ponudbe zagotovile obstanek, čast in svobodni razvoj »njihovih« narodov ter ustvarile podlago notranjega miru. Francosko besedilo iz Kodanja nam poslane brzojavke je na tem mestu popačeno. To je vsa vsebina obvestila, izvemšji sporočilo, da se bo vojna v slučaju odklonitve mirovnega predloga, nadaljevala do zmagovitega konca.

V kakih razmerah je sprožen nemški predlog? Sovražne armade so Belgijo, Srbijo, Črno goro, en del Francije, Rusije in Rumunske opustošile in zasedle. Nemci in Avstro-ogri so pravkar proklamirali navidezno neodvisnost Poljske, ne glede na nepostavni poskus Nemcev, prisiliti prebivalstvo ruske Poljske, da bi prišlo za orožje proti svoji lastni domovini, zadostuje omeniti, da je bilo na Nemškem uvedeno splošno prisilno delo, da se spozna, kako težak je sovražnikov položaj. Pravi smisel nemškega koraka je, da poskusijo v zadnjem trenutku izbiti dobiček iz trenutnega zavajevanja ozemelj, predno se pokaže njihova notranja slabost.

A še drug namen je imel ta korak. V nezmožnosti, razumeti pravega duha, ki navdaja Rusijo, so si naši sovražniki vtepli v glavo prazno upanje, da se dobe pri nas tako neodločni ljudje, ki se dajo za hip premočiti po pomanjkljivih predlogih. To pa se ne zgodi. Vera Rusije se ne bo omajala. Nasprotno! Še tesneje se bo Rusija združila, krog častiljivega vladarja, ki je ob začetku vojne izjavil, da ne sklene miru, dokler ni zadnji sovražni vojak zapustil naših tal. Ruska vlada bo stremila za cilji, napovedanimi na dan, ko ste zopet začeli svoje delo, s toliko večjo energijo, ker je splošno sodelovanje edino sredstvo, da dosežemo cilj, ki nam je vsem pri srcu, namreč: uničenje sovražnika. Ruska vlada zavrača že zdaj z ogorčenjem misel, prekiniti zdaj boj in s tem dovoliti Nemčiji, da izkoristi zadnjo možnost, da podvrže Evropi svojemu nadgospodstvu. Vse doprinešene neštivilne žrtve bi bile zaman storjene, če bi s sovražnikom, čigar moči so sicer oslabiljene ali ne še zlomljene in ki pod pretvezo trajnega miru išče odloga, sklenili prežgoden mir.

S tem neomajnim sklepom je Rusija v popolnem soglasju z vsemi hrabrih zavezniki. Vsi smo enako prešinjeni življenjske potrebe, voditi vojno do zmagovitega konca in noben manevar sovražnika nas ne odmakne s tega pota.

Po govoru ministra zunanjih del, sprejetega na mnogih mestih z dolgo-trajnim odobravanjem je v imenu bioka dume podal poslanec Židlovskij sledeči predlog:

Cuvši izvajanja ministra zunanjih del, se pridružuje državna дума soglasno kategorično odklonitvi zveznih držav, se v sedanjih razmerah spuščati v kakršnakoli mirovna pogajanja ter izreka svoje mnenje, da je nemški predlog nov dokaz za oslabele sovražnika ter je le hinavsko dejanje, ki ne računa na noben uspeh, nego le poskuša, zvaliti na druge odgovornost za začetek vojne in nje nadaljevanje ter sebe v oči javnega mnenja na Nemškem, oprati vsake krivde. Duma je mnenja, da bi prenaplajen sklep miru ne le ne prinesel miru, nego bi obsegal nevarnost nove krvave vojne in novih sovražnih žrtv ter sodi, da je trajen mir mogoče le po popolni zmagi nad sovražnikovo vojaško silo in ko se je Nemčija za vedno odpovedala svojim prizadevanjem, katera so jo naredila za provzročiteljico vojne in to spremljajočih strahot.

Predsednik dume Rodzjanko je priporočal sprejetje tega predloga; predlog je bil soglasno sprejet.

Nobene premembe v ameriški zunanji politiki.

New York, 14. decembra. (K. ur.) Brezčična brzojavka zastopnika Wolffovega urada. Zakasnelo. — Neke brzojavka »Worlda« iz Washingtona pravi, da ni nastopila nikakoli prememba zunanje politike ne v vprašanju podmorskih čolnov z Nemčijo in Avstrijo in tudi ne v trgovinskih vprašanjih z Anglijo in njimi zavezniki. Poročilo potrjuje neki visoki uradnik. Ta izjava je bila provzročena z brezčičnim poročilom iz Berlina, katero je priobčil neki newyorški list in v katerem se navaja, da so vodilni berlinski krogi mnenja, da je prišel Wilson proti Nemčiji neprijazno politiko. Ameriška vlada zahteva samo to, da naj Nemčijo vojno podmorskih čolnov vodi po določbah mednarodnega prava in se drži zagotovila, danega Zedinjenim državam.

Cesar na jugozapadni fronti.

Dunaj, 18. decembra. (Kor. ur.) Cesar se je davi s svojega večdnene potovanja na fronto povrnil na Dunaj. Prvo frontno potovanje je veljalo vrlim četam in preizkušeni vojni mornarici, ki stojijo na jugozapadni fronti zvesto na straži. Dne 15. t. m. zjutraj je dospel cesar s spremstvom v Pulj in se vozil po vojnem pristanišču, pri čemer si je ogledal tudi avstro-ogrsko in nemško podmorske čolne, letalsko postajo in v Pulju se nahajajoče dele bojne mornarice. Zvečer 15. je dospel cesar v bivališče armadnega poveljnika Borojeviča. Nagovoril je vse vojaške s samesga odličnega moštva sestavljene častne stotnije na najprijaznejši način. V poveljniškem poslopju se je vršil kratek pogovor. Ponoči 16. je cesar odpotoval h koroški armadi. 16. popoldne je dospel vladar na kolodvor bivališča te armade. Po vožnji skozi mesto, kjer so cesarja povsodi navdušeno pozdravljali, je šel v poveljstveno poslopje v svrhu orientacije o vojaškem položaju. V zvezi s tem razgovorom je šel cesar z armadnim poveljnikom koroške armade in načelniki civilnih oblasti v gorjenjo dravsko dolino, kjer si je ogledal dele tam stojišč čet in je sprejel odposlanstva raznih občin. Vedno in vedno je naglašal cesar požrtvovalnost Korošcev, ki so storiili v tej vojni že toliko znamenitega in jih je zagotavljal svoje neizbrisne hvaležnosti. 16. zvečer se je povrnil cesar Karel v bivališče armadnega poveljnika Borojeviča, kjer si je ogledal veliko število čet in posetil tudi Trst za več ur. V noči na 18. t. m. se je vrnil na Dunaj.

KARLOV KRIŽ ZA ČETE.

Dunaj, 16. decembra. (Kor. ur.) »Streiffers Militärblatt« poroča: Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je blagovolilo izdati to-le

armadno in brodomno povelje:

Med vsemi Mojimi vrlimi bojovníki je pripadla v teh zmagovitih bojih najtežavnejša naloga Mojim četam. One izpolnjujejo v bojih do sedaj neznane sile in trajnosti junaško svojo dolžnost v trajni nevarnosti, zveste svoji prisegi, zastavljajoč svoje življenje za našo pravično stvar. Da izkažem tem vrlim Svojo hvaležnost in priznanje, ustanavljam Karlov križ za čete. Ta križ je izveščen podobno armadnemu križu iz leta 1814. Nadalje ukazujem, da se opremijo

vsil trakovi vseh dekoracij, ki so bile podeljene ali se bodo podelile za hrabri ali uspešni nastop pred sovražnikom, in za zasluge v vodstvu čet, z dvema navzkrižnima mečema. Od vojnega ministra predložene štatute za Karlov križ za čete s pripadajočimi izvedbenimi določili je takoj opustiti. Naročam vojnemu ministru, da mi predloži načrt navodil, po katerih naj se opremijo trakovi z navzkrižnimi meči.

Dunaj, 13. decembra 1916.

Karel m. p.

Ustanovitev posebnega Karlovega križa bo navdala moštvo in častnike na fronti s posebnim zadoščenjem. Novo odlikovanje je namreč namenjeno izključno le onim, ki so se odlikovali v boju, torej četam v »streleškem jarku«. Tudi novi odznak prekržižni mečev na hrabrostnih trakovih je namenjen vajakom in častnikom za hrabrost, izkazano neposredno pred sovražnikom. Karlov križ bo podoben armadnemu križu iz leta 1814. To je bilo posebno od cesarja Franca ustanovljeno odlikovanje za hrabrost v Napoleonskih vojnah, zlasti pa za hrabrost, izkazano v bitki pri Lipskem.

Spitzmüllerjev program.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je izjavil v sobotni seji ogrskega državnega zbora: Menim, da izvira avstrijska ministrski kriza naravnost iz avstrijskih notranjih razmer.

S tem je hotel madžarski vodilni državnik reči, da so Körberja strmo-glavice avstrijske stranke in ne nagodbeni spor, Tisza ima v gotovem oziru prav. Ogrska vlada bi ne bila mogla poraziti odstopivšega ministrskega predsednika, Tisza bi ga ne bil mogel ubiti s Stürgkhovo nagodbo, ako bi se bile avstrijske stranke v pravem razumevanju velikih državnih interesov postavile za Körberja in bi mu bile v kritičnem času v oporo in vzpodbudo. Mesto tega pa so radikalne nemške kolone izvršile politično revoluto, povzročile na avstrijski strani zmešnjavo in so končno napadle ministrskega predsednika v hrbtu. Tiszova zmaga je bila res zmaga, »izvirajoča iz notranjih avstrijskih razmer«.

Dr. von Spitzmüller, katerega Körber ni hotel sprejeti v svoj kabinet, ker je spadal med kompromitirane ministre, namreč med tiste, ki so odgovorni za Stürgkhov nagodbeni elaborat, sestavlja sedaj novi kabinet in pripravlja novi vladni program.

O Spitzmüllerjevem programu se poroča: Novo ministrstvo bo rešilo še pred novim letom dve zadevi: provizorični budget za prvo polovico 1917 (s § 14.) ter nagodbeno vprašanje. Glede nagodbene zadeve pa obstojata dve verziji. Ena pravi, da bo Spitzmüller uzakonil novo 2letno nagodbo še pred novim letom naredbenim potom, druga trdi, da se bo napravil ogrski vladni definitivni obvezal, v ostalem jo pa poskusil rešiti parlamentarnim potom. V to svrhu si hoče Spitzmüller zagotoviti večino državnega zbora za Stürgkhov elaborat že sedaj s tem, da si pridobi nemške stranke. Zato hoče oktroirati nemški državni jezik, izločiti iz državnega zbora galske poslance ter poveljati novi strogi poslovnik za parlamentarne razprave. Brez galskih poslancev bi imeli Nemci v parlamentu večino in za lečo nemškega državnega jezika ter event. tudi še »ureditve« narodnih razmer na Češkem bi bile nemške stranke pripravljene prodati prvenstvo Avstrije ter odobriti nagodbo z Ogrsko.

Koliko je na teh vesteh resnice, se seveda v trenutku ne da dognati; gotovo je le, da se je pričel dr. von Spitzmüller že pogajati s Poljskim klubom radi izločitve Galicije in da se nahaja v jako intimnih stikih z raznimi nemškimi radikalnimi krogi.

Doslej ni nikakih zanesljivih vesti o sestavi novega ministrstva, da si pišejo dunajski listi po svoji navadi vse mogoče stvari. »Neue Freie Presse« in »Reichspost« sta soglasno mnenja, da bodo v novem ministrstvu sedeli naslednji uradniki: ministrski predsednik dr. v. Spitzmüller, minister notranjih del baron Handel, pravosodni minister baron Schenk, finančni minister sekcijški šef Wimmer, naučni minister baron Hussarek, železniški minister baron Forster, delavski minister baron Trnka, domobranski minister baron Georgi, galski minister Bobrzinski. Trgovinski minister in poljedelski

minister še nista določena. Kot kandidata se navajata bivši minister dr. von Bärnreiter za trgovski in moravski deželni glavar grof Serenyi za poljedelski portfelj. Zatrjuje se, da bo novo ministrstvo morda že danes, v ponedeljek, razglašeno in jutri, dne 19. decembra, zapriseženo.

Ogrski državni zbor.

Odsek, ki ga je izvolil ogrski državni zbor, da določi besedilo inavguralne diplome, je imel 15. t. m. sejo. Ministrski predsednik grof Tisza je povedal, da še ne more predložiti velikega naslova Nj. Veličanstva, češ, da se je stvar zavlekla vsled odstopa avstrijske vlade. Bivša avstrijska vlada se je branila zavzetigledne velikega naslova stališče ogrske vlade in zato se je rešitev tega vprašanja zavlekla. Obenem je naznanil grof Tisza, da je tudi vladar priznal kot nesporno dejstvo, da ima ogrsko kraljevsko dostojanstvo samostojen, poseben značaj, ki je ravnovreden avstrijskemu cesarskemu značaju.

Odsek, imenovan regnikolarna deputacija, je po daljši razpravi sprejel načrt diplom, ki ga je predložila vlada.

V poslanski zbornici je dne 15. t. m. interpelliral poslanec Bela Barabas, če hoče vlada poskrbeti, da bo na vladarjevih podobah tudi pri zunanostih njegove osebe kakor v besedilu vse preskrbljeno, da je Nj. Veličanstvo predstavljeno kot ogrski kralj z insignijami ogrskega kraljevskega dostojanstva, dalje je interpellant zahteval končno odredbo, da se na Ogrskem pri vojaških slavnostih in pri priredbah, pri katerih je navzočno Nj. Veličanstvo, ne bo več igrala avstrijska cesarska himna. — Ministrski predsednik grof Tisza je izjavil, da ni interpellantovega mnenja in da ni nobenega ugovora, ako nastopi ogrski kralj v generalni uniformi. Kot dinastično misleč Madžar smatra za zaželeno, da stoji ogrski kralj zvesti tradiciji na čelu armade in se čuti kot najvišji armadni zapovednik, katero dostojanstvo je neločljivo od dostojanstva ogrskega kralja. Kralj bo tudi pri kronanju v generalni uniformi. Kralj bo torej nastopil obenem kot najvišji vojskovodja in je direktno ogrski interes, da se pokaže edinstvo ogrske države in armade. Vlada nima vzroka določiti glede vladarjev podob kakšne omejitve. Ob sebi se razume, da bo na podobah vladarske dvojice tako besedilo, da mu s stališča ogrske države ne bo ugovarjati. Obsebi se razume, da bi podoba z avstrijsko cesarsko krono ne bila porabna za ogrske urade. Interpellant je tudi ponovil bajko, kakor da je bila kdaj svirana cesarska pesem pri usmrčenjih. To je neresnično. Med vojno sta dostikrat drugo za drugo bili svirani avstrijska in ogrska himna in so bile tudi ogrski himni izkazane vojaške časti.

Grof Apponyi je utemeljeval predlog opozicije glede inavguralne diplome ter končal z besedami: Naslov, ki ga priporoča vladni načrt, ni primeren, ker zna dostojanstvo avstrijskega cesarja zasenčiti dostojanstvo ogrskega kralja. — Grof Karoly je zahteval, naj se v diplomu posebno poudarja narodni značaj ogrske armade. Zahteval je dalje, naj se posebno poudarja svoboda tiska, mišljenja in zborovanja, prostost in svoboda volitev, nedotakljivost državnega zbora in združenje Bosne in Hercegovine z Ogrsko.

V imenu Hrvatov je izjavil grof Pejačević, da vztrajajo neomažno na tem, da morata biti kraljevski naslov in označanje dejanskega stališča kraljevine Hrvatske in Dalmacije primerna državopravni nagodbi iz leta 1868.

Peto vojno posojilo.

Ustrezajoč splošni želji, je finančni minister odredil, da se smejo prijave za V. vojno posojilo sprejemati tudi še nadalje, akoravno je oficijelni rok s 16. decembrom že potekel.

Dnevne vesti.

— Nova prebiranja. Hrvatski listi poročajo: Ogrsko domobransko ministrstvo je odredilo, da se morajo vsi črnovojniški obvezanci od 18. do 50. leta, ki so bili pri dosedanjih prebiranjih spoznani za nesposobne, podvreči novemu prebiranju. Tisti, ki bodo spoznani za sposobne, bodo zaposleni samo v etapni službi. — Kolikor smo informirani, se bodo vršila nova prebiranja 18—50-

letnih črnovojničkov tudi pri nas in sicer najbrž meseca februarja. Ali se bodo za sposobne spoznani vporabili res le v etapni službi, nam ni znano.

— Inozemski vrednostni papirji. Izšla je ministrska naredba, ki ukazuje, da morajo tako denarni zavodi kakor zasebniki naznaniti uradom avstro-ogrsko banke, vse inozemske vrednostne papirje, kar jih je v njihovih rokah. Naznaniti morajo, kake vrednostni papirji so bili v njihovih rokah in podati morajo to naznanilo do 15. januarja 1917. Izvzeti so samo v safe-depotih shranjeni papirji. Banke in kreditni zavodi in firme morajo naznaniti vse inozemske vrednostne papirje, ki so pri njih odprti ali shranjeni ali zastavljeni, izvzemši slučaj, da je lastnik teh papirjev državljani kake zavezniške ali nevtralne države. Ravno tako morajo posamezniki in juridične osebnosti naznaniti inozemske in nevtralne papirje takih oseb, ki žive v inozemstvu. Naredba določa, da se naznanjenje teh vrednostnih papirjev ne sme porabiti za namene davčne oblasti. Namen te odredbe je razviden iz § 9., ki določa, da je dovoljeno oglašene vrednostne papirje prodati inozemcem samo tedaj, če jih plačajo pri avstro-ogrski banki z inozemskim denarjem.

— Iz laškega vjetništva se je oglašil enoletni prostovoljec četovodja Albin Smole, učitelj v Rovih (Rova), sin mestnega občinskega svetovodja g. Smoleta v Ljubljani. Piše, da je bil dne 2. novembra 1916 težko ranjen in vjet. Zadel je osem ran in sicer dve v prsi, dve v levo in 4 v desno roko. Zadržuje se laške in ga ne ovirajo. Najhuša je ena sredi prsi. Pravi, da bo ozdravel in ni treba imeti skrbi.

— Enkratna draginjska podpora za deželne vpokojence. V seji dne 9. decembra t. l. je deželni odbor sklenil, da bo nakazal onim osebam, ki uživajo iz deželnih sredstev temeljem bivšega pragmatičnega službenega razmerja v deželni upravi pokojnine, vdovnine, sirotinske prekrbnine do najvišjega zneska 3000 kron, enkratno draginjsko podporo 200 K. Ljudsko šolsko učiteljstvo ni v pragmatičnem službenem razmerju deželne uprave in zato za tisto ne velja navedeni sklep.

— Nagla smrt višjega zdravstvenega svetnika dr. Bocka. V poslopju Filharmoničnega društva je bilo včeraj spominsko slavlje za umrlim glasbenim ravnateljem Josipom Zohrerjem. Spominski govor je imel višji zdravstveni svetnik in primarji deželne bolnice dr. Emil Bock. Komaj je končal svoj govor, se je naenkrat sesedel in umrl. Pokojnik, ki je že dlje časa bolehal, je bil brez dvoma odlični zdravnik, specialist za očne bolezni in so njegove zasluge neporečne. Primarjati v deželni bolnici je pokojnik dosegel pred mnogimi leti šele po hudih bojih v deželnem zboru. Bock je bil nenavadna inteligenca — v koliko je na to vplivalo njegovo židovsko pokolenje, se pač ne da dognati — ter je igral v nemški družbi ljubljanski znatno vlogo. V političnem in narodnem oziru je bil zagrižen, kar pa nas ne ovira priznati njegovo vestno in srečno zdravniško delovanje.

— Dar Namesto venca na krsto dr. E. Bocka je daroval primarji dr. V. Gregorič 20 K za Dnevni zavetišči za revno šolsko mladino v Ljubljani.

Novi Alvin Neuss film »Dinamit« se je predvajal te dni v Kino - Idealu in je izmed vseh dosedanjih filmov z A. Neussom najbolj ugajal, ker obravnava snov, vzvišeno nad vsakodnevno. Danes se predvaja zadnjecembra detektivska drama: »Strašil-krat. Jutri v terek do četrtke 21. dena ura« z Joe Deebson - Maks Landa. »Noč v valčkih«, izborna veselo-igra z Robertom Paulgom. Kino Ideal.

Našlo se je operno kukalo. Dobi se v trgovini M. Kristoflič na Starem trgu.

Uradni sluga se sprejme. Glej inserat!

Aprovizacija.

+ Oddaja krompirja za V. okraj. Jutri se začne oddajati krompir iz mestne zaloge pri Mühleisnu posameznim okrajem že v tretjič. Na vrsto pride V. okraj jutri popoldne od pol 2. do pol 5. in sicer številke 1 do 350, v sredo popoldne od pol 2. do pol 5. pridejo na vrsto številke 351 do 700, v četrtek popoldne št. 701 do 1050, v petek popoldne št. 1051 do 1400. — Drugi okraji pridejo na vrsto šele pozneje, vsled česar se stranke, ki niso poklicane, naprošajo, naj nikar ne hodijo ta teden ob popoldne po krompir. Vsak dan popoldne pa se oddaja krompir na drobno.

Za Božič in Novo leto. Vojaške narodne pesmi za štiri glasove, vezano 1 K 50 v, v platno 1 K 80 v, po pošti 20 v več. Najlepše in najcenejše darilo! Naroča se tudi pri izdajatelju: Fran Marolt, Ljubljana.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnik in tisk »Narodne tiskarne«.

Stare bolečine se ponove, če se vreme spremeni, kajti telo je zelo občutno za vremenske spremembe. V naglo odstranitev takih bolečin v udih in telesu priporočamo Fellerjev rastlinski esenci fluid z namko Flusafluid. Predvojne cene. 12 steklenic pošlje franco za le 6 K lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg 238, Hrvatsko. Svetujemo, da ima to od mnogih zdravnikov priporočeno, bolečine hladeče sredstvo, vedno v hiši, da je ob potrebi pri roki. Milo odvajalno sredstvo, ki krepi želodec, so Fellerjeve »Ersakroglice«, 6 skatljive franco 4 K 40 v. (s)

Neutolaženi naznanjamo vsem dragim sorodnikom in znanecem, da je v nedeljo dne 17 t. m. nenadno preminul naš nikdar zabljani in nadvse ljubljani sin, oziroma vnuk

Miloš

v 3. letu svoje nežne starosti.

Ljubljana-Gorica, 18. XII. 1916.

Just in Marica dr. Bačar,

stariši,

Kristina vd. Lokar,

stara mama.

Brez posebnega obvestila.

Jzurjeno uradnico

(stenografinjo) sprejme dr. R. Pipak, odvetnik v Mariboru. 4181

meblovano stanovanje
obstoječe iz 3—5 sob — Pisarne ponudbe na upr. »Sl. Nar.« pod »Narodni, dom 4178«.

Pozor! Prodaj
100 kg kuhane lanenega olja (firnat). — Kdo, pove uprav. »Slov. Naroda«. 4174

INVALID

kupi manjšo trgovino z mešanim »pecerilskim, modnim ali nemberškim blagom v Ljubljani v svrhu zagotovitve si-omne eksistence. — Ponudbe pod »Invalid 4093« na uprav. »Slov. Naroda«. 4093

Prodaj se po zmerni ceni še skoro nov
GRAMOFON

(avtomat) s 23 ploščami za gostilničarje jako pripraven.

Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 4180

Prešernove slike

prodaja in posilja po poštenu povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Šest sliki 5 kron. 772

Kontoristinja

izveščana boljka moč, trg. stroke in

vzgojiteljica

musikalno naobrazena, zmožna slov. in nemščine ter francoščine, se sprejmeta takoj. — Ponudbe pod »dobra moč/4176« na uprav. »Slov. Nar.«

PRODA se velik

HOTEL

v mestu na Spodnjem Štajerskem. Najboljša lega, daleč na okrog znan, z mnogimi sobami. Plačilni pogoji zelo ugodni. 4173

Vorša se na upravništvo »Slov. Naroda« pod »št. 9827/4173«.

Stanovanje

s 3 — 4 sobami

za pisarno pritlično ali v I nadstropju se išče za majnikov termila na Dunajski cesti, v Šelensburgovi ulici, v Prešernovi, na Frana Josipa cesti, na Marijinem trgu, v Kolodvorski ulici ali v bližini. — Ponudbe naj se blagovoli vpslati na upravništvo »Sl. Naroda« pod »Pisarna za 1917/4169«.

Damske klobuke

v največji izberi priporoča

MINKA HORVAT, modistka

LJUBLJANA, Stari trg šte. 21.

Popravila najceneje.

2954

Popravila najceneje.

Št. 19.260.

4178

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski določa na podstavi § 1 ministrske naredbe z dne 5. decembra 1916, šte. 404 drž. zak., povodom bližajočih se božičnih praznikov glede nadrobne prodaje božičnih drevesc na trgu v Ljubljani, kakor tudi glede prodaje sveč za božična drevesca najvišje cene:

1.) Za smreke in jelke na trgu, 1 meter visoke, računjeno od najspodnejše vejice, po rasti in vejicah 1 K do 1 K 40 h,

2.) za drevesca do 2 metrov, ravnotako kot pod 1.) 2 K do 2 K 60 h,

3.) za drevesca, čez 2 metra visoka, ravnotako kot pod 1.) 3 K do 4 K.

Trgovci, ki prodajajo sveče za božična drevesca, smejo k svojim nabavnim stroškom privzeti le gotov dobiček v odstotkih. Ako bi zahtevali višje cene, se bo to v smislu cesarske naredbe z dne 21. avgusta 1916, šte. 261, drž. zak., smatralo za navijanje cen in sodnijsko kaznovalo. Dobiček malih trgovcev ne sme presegati 8% nabavnih stroškov.

Enemu kupcu se sme prodajati kvečjemu 24 sveč.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 16. decembra 1916.

Pozor! Božič 1916.

Usojam si p. t. odjemalce opozoriti na svojo znano največjo in rečno zalogo draguljev, zlata in srebra, kakor tudi na ure in bronce vseh vrst.

:: Nikako komisijonsko blago, zato po zelo :: ugodnih cenah.

Blagovolite se o tem prepričati!

JOS. EBERLE, Mestni trg 17.

Podpisana »Prva dolenjska posojilnica« naznanja, da od 1. januarja 1917 naprej obrestuje hranilne vloge po

3½

v smislu § 6 z. pr. do preklica.

Prva dolenjska posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

✓ METLIKI.

Božič 1916.

Slavnemu občinstvu vladno naznanjam, da sem osebno ugodno nakupil veliko množino

juvelov, zlatnine, srebrnine in ur

le v prvovrstnih tovarnah. 3882

Vsled tega prosim velenjenjene odjemalce, da si pri nakupu božičnih daril ogledajo osobito briljantne predmete ter se prepričajo o njih najboljši kakovosti.

V nadi, da mi bo mogoče kot strokovnjaku vsakega najbolje po- streči, se najljubneje priporočam

z velespoštovanjem

LUD. ČERNE, juvelir

LJUBLJANA, Wolfova ulica šte. 3.

Božič 1916.

Slavnemu občinstvu vladno naznanjam, da sem osebno ugodno nakupil veliko množino

juvelov, zlatnine, srebrnine in ur

le v prvovrstnih tovarnah. 3882

Vsled tega prosim velenjenjene odjemalce, da si pri nakupu božičnih daril ogledajo osobito briljantne predmete ter se prepričajo o njih najboljši kakovosti.

V nadi, da mi bo mogoče kot strokovnjaku vsakega najbolje po- streči, se najljubneje priporočam

z velespoštovanjem

LUD. ČERNE, juvelir

LJUBLJANA, Wolfova ulica šte. 3.

Popolne opreme

otroškega perila

v zalogi za vsako starost

priporoča znana

trgovina s perilom

C. J. Hamann

LJUBLJANA, Mestni trg šte. 3.

Ustanovljeno 1866.

Perilo lastnega izdelka.

C. kr. rev. rudarski urad
Resljeva cesta št. 3
išče
SLUGO.
Predstava v uradu. 4171

Piškote,
bonbone, čokolado in druge sla-
dičarske izdelke, krasne sortimente
za božična drevesa v kartonih, na de-
belo in na drobno, tudi v največjih
množinah, dobavlja po najnižjih cenah
GIZELA DARBO, Mestni trg 13 pod
Trančo, nasproti Črevljarskemu mostu.

Za Božič in Novo leto

klobukov in čepic vseh vrst za dame in deklice

priporoča po globoko znižani ceni

Modni salon

Zidovska ulica 3,

Dvorni trg 1,

Ljubljana.

Stuchly Maschke

Naprodaj sta
2 KOBILI (rujave)

lepe pasme in ena

telica za rejo.

Polje se:

Poljanska cesta 55, Ljubljana. 4169

Prazne vreče

vseh vrst in v vsaki množini kupuje
vedno ter plačuje najdražje

trgovska tvrdka

J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

3729

Oficijelno subskripcijsko mesto:

Kranjska deželna banka

sprejema še nadalje prijave na

peto 5½% avstrijsko vojno posojilo

po originalnih pogojih:

I. 40letno 5½% amortizacijsko državno posojilo, za K 100
nominale

92 kron.

II. 5½%, dne 1. junija 1922 povratljivi državnozakladni listi
v meskih najmanj po K 1000, za K 100 nominalne

96 kron.

V svrhu podpisovanja vojnega posojila daje banka
hipotekarna in komunalna posojila.